

UTILIZAREA DURABILĂ A ENERGIEI ÎN LOCUINȚE

8 septembrie, Chișinău, Republica Moldova

Ion COZMA

Agenția pentru Eficiență Energetică

PROVOCĂRILE SECTORULUI ENERGETIC

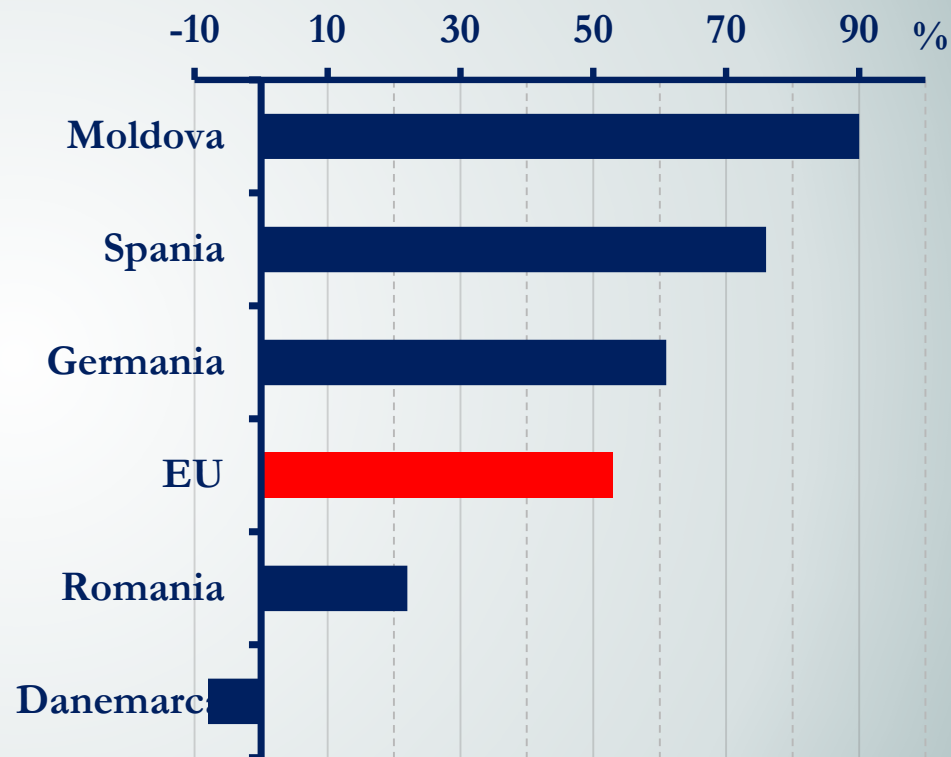
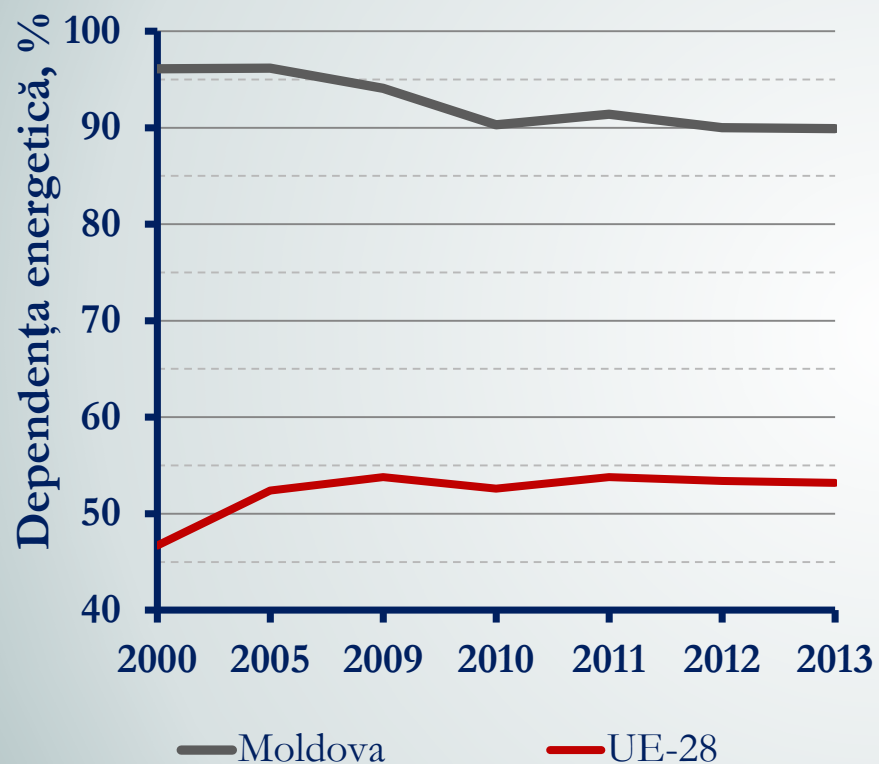
- Republica Moldova este dependentă de sursele energetice de import, acoperind astfel 90% din consumul de resurse energetice
- intensitate energetică ridicată (aproximativ de 3 ori peste media UE)
- ponderea energiei din surse de energie regenerabilă constituie aproximativ 12,5% în consumul final brut de resurse energetice (conform Balanței Energetice pentru a. 2013)

Lipsa propriilor resurse energetice și valoarea ridicată a intensității energetice prioritizează domeniile eficienței energetice și a energiei regenerabile

DEPENDENȚA ENERGETICĂ

ANALIZA COMPARATIVĂ

CADRUL JURIDIC DE PROMOVARE A EE(1)

Legea pentru aderarea Republicii Moldova la Tratatul de constituire a Comunității Energetice

Legea Nr.117 din 23.12.2009

- **Strategia Energetică până în 2030**
- **Legea cu privire la eficiența energetică**
- **Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării**
- **Legea privind etichetarea produselor cu impact energetic**
- **Legea privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic**
- **Legea cu privire la performanța energetică a clădirilor**

HG Nr. 102 din 05.02.2013

Legea Nr.142 din 02.07.2010

Legea Nr. 92 din 29.05.2014

Legea Nr. 44 din 27.03.2014

Legea Nr. 151 din 17.07.2014

Legea Nr. 128 din 11.07.2014

CADRUL JURIDIC DE PROMOVARE A EE⁽²⁾

ELABORAT/ SPRE APROBARE

- Programul Național de Eficiență Energetică 2012-2020
- Planul Național de Acțiuni în domeniul EE pentru anii 2013-2015
- Regulamentul privind furnizarea serviciilor energetice
- *Cadrul juridic de funcționare a pieței de auditare energetică*
- Metodologia de calcul a performanței energetice a clădirilor
- Metodologia de calcul a economiilor de energie pe țară

HG Nr. 833 din 10.11.2010

HG Nr. 113 din 07.02.2013

HG Nr. 1093 din 31.12.2013

proiectele de acte normative sunt disponibile

CADRUL INSTITUȚIONAL DE PROMOVARE A EE ȘI SER

Ministerul Economiei –
autoritatea publică centrală în sectorul energetic

Hotărârea Guvernului
Nr. 690 din 13.11.2009

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiile –
autoritatea publică centrală în sectorul construcțiilor

Hotărârea Guvernului
Nr. 662 din 10.11.2009

Agenția pentru Eficiență Energetică –
autoritatea publică în domeniul EE & SER

Hotărârea Guvernului
Nr. 1173 of 21.12. 2010

Fondul pentru Eficiență Energetică –
instituție axată pe identificarea, evaluarea și finanțarea măsurilor
de EE și proiectelor SER

Hotărârea Guvernului
Nr. 401 of 12.06.2012

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică –
Instituție responsabilă de reglementarea sectorului energetic

Hotărârea Guvernului
Nr. 767 din 11.08.1997

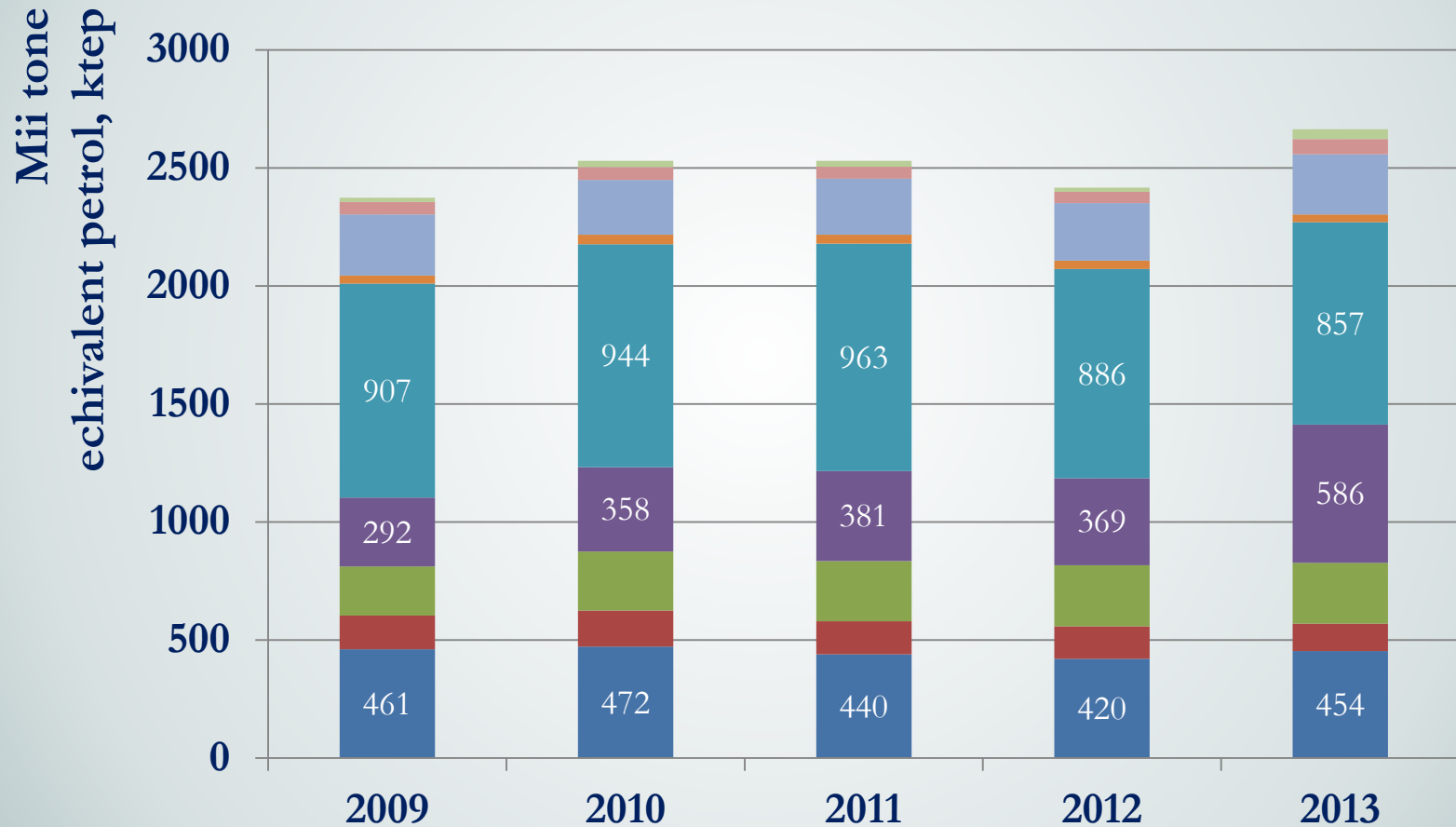
BALANȚA ENERGETICĂ

Cei trei mari consumatori de energie sunt sectorul rezidențial (aprox. 44%), sectorul transport (18 %) și industrie (13%).

	2009	2010	2011	2012	2013
CONSUMUL INTERN BRUT, <i>ktep</i>	2409	2574	2577	2462	2318
Sectorul transformări energetice	461	472	440	420	454
CONSUMUL FINAL	1940	2077	2136	2043	2061
Pierderi (T&D)	143	153	140	138	116
Industria	208	250	255	259	257
Sectorul Transport	292	358	381	369	586
Sectorul Rezidențial	907	944	963	886	857
Sector servicii	34	41	38	36	34
Sectorul Public	259	232	238	243	255
Agricultură/ Silvicultură	52	54	50	48	64
Alte-activități	18	27	26	18	42

BALANȚA ENERGETICĂ

CONSUMUL INTERN BRUT DE ENERGIE

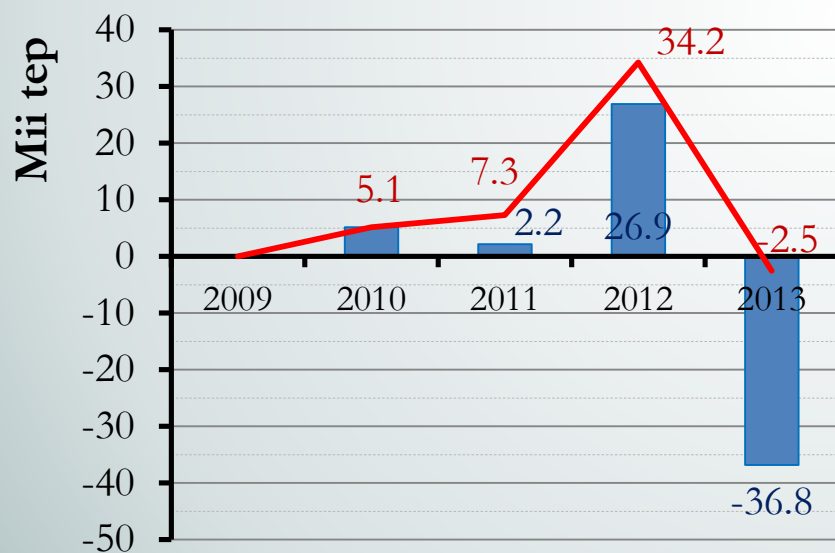
- energy transformation sector
- transport sector
- public sector
- losses (T&D)
- residential sector
- agriculture/ forestry
- industry
- service sector
- non-specified

ECONOMIILE DE ENERGIE

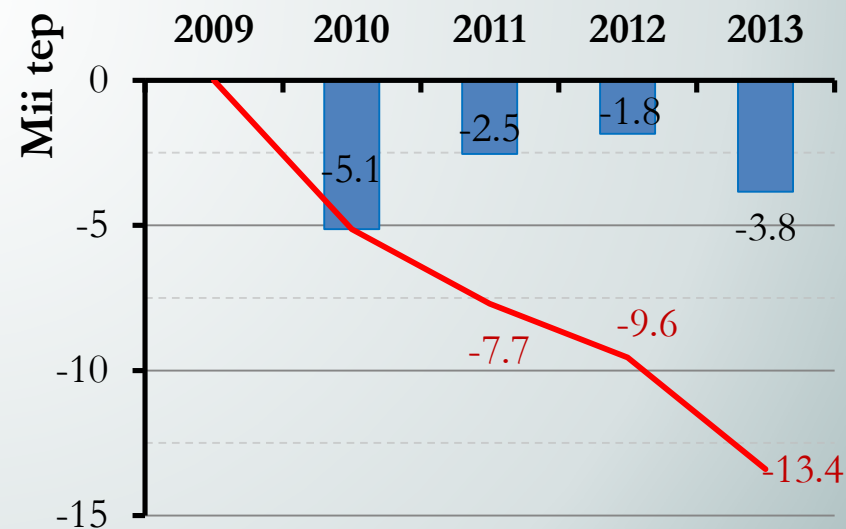
SECTORUL REZIDENȚIAL

Sectorul Rezidențial	2009	2010	2011	2012	2013
ktep/per locuință	0,450	0,446	0,444	0,424	0,452

Sectorul Rezidențial	2009	2010	2011	2012	2013
kWh ^{el} /per locuință	1105	1155	1176	1196	1223
tep ^{el} /per locuință	0,095	0,099	0,101	0,103	0,105

■ economii anuale — economii cumulative

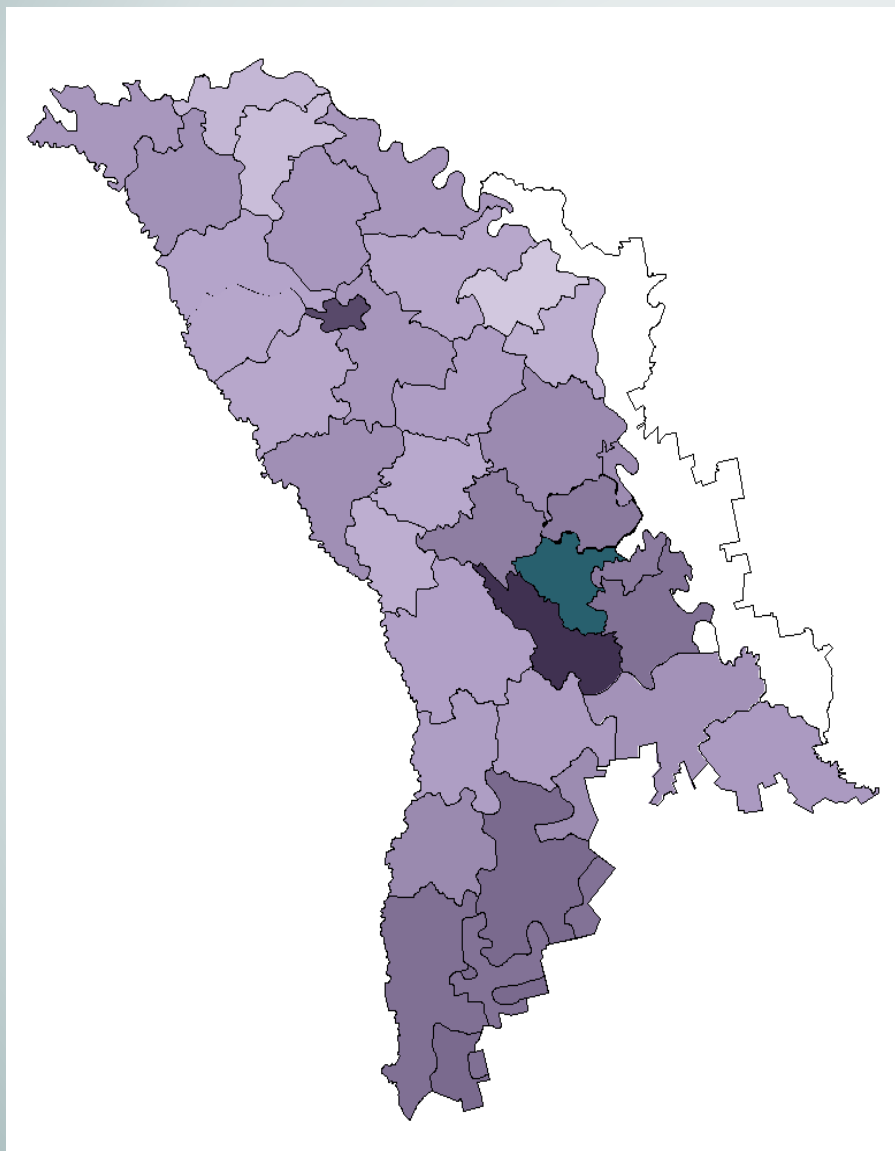

■ economii anuale — economii cumulative

INDICATOR DE PERFORMANȚĂ ENERGETICĂ

CONSUMUL ENERGIEI ELECTRICE PER LOCUINȚĂ

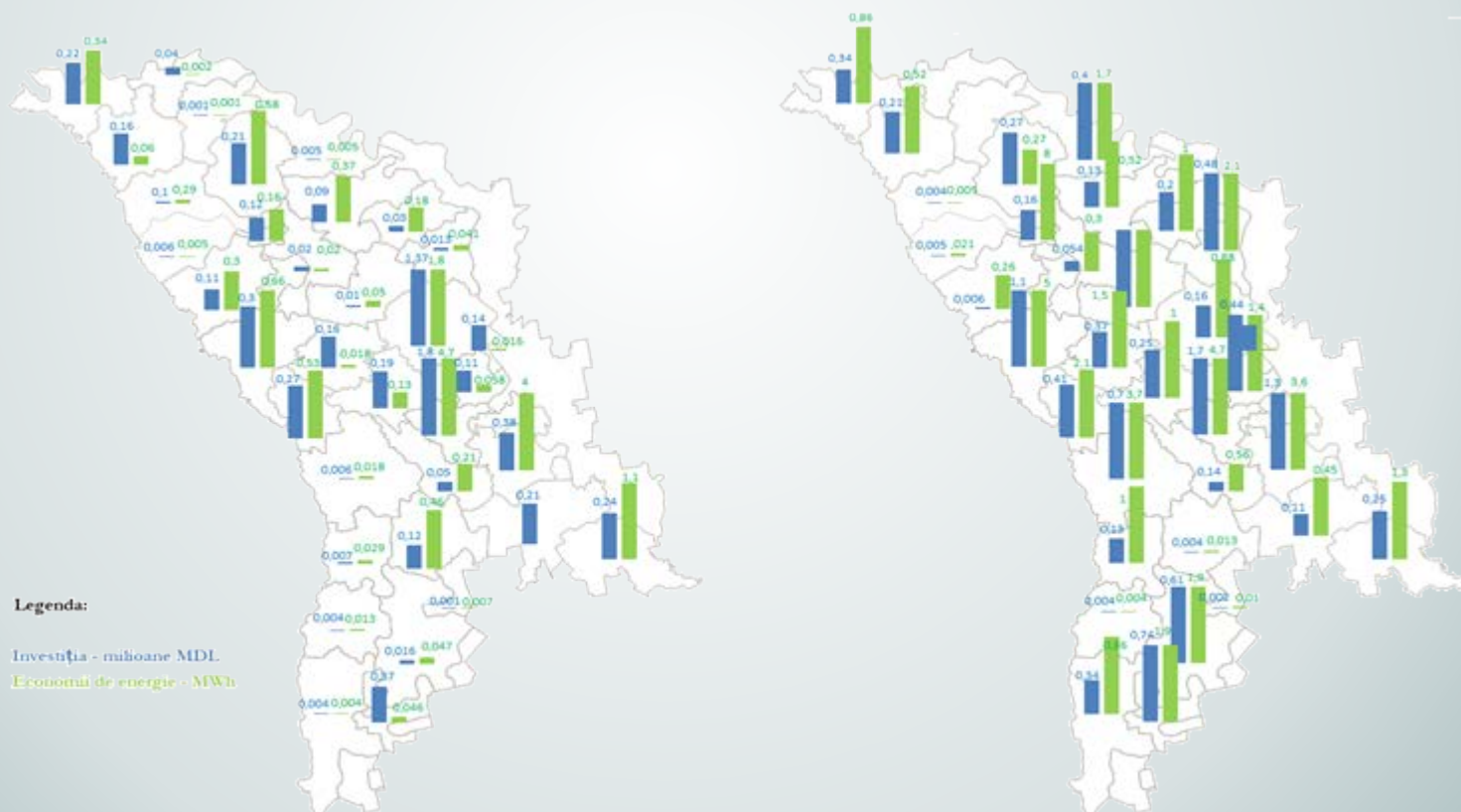
2014

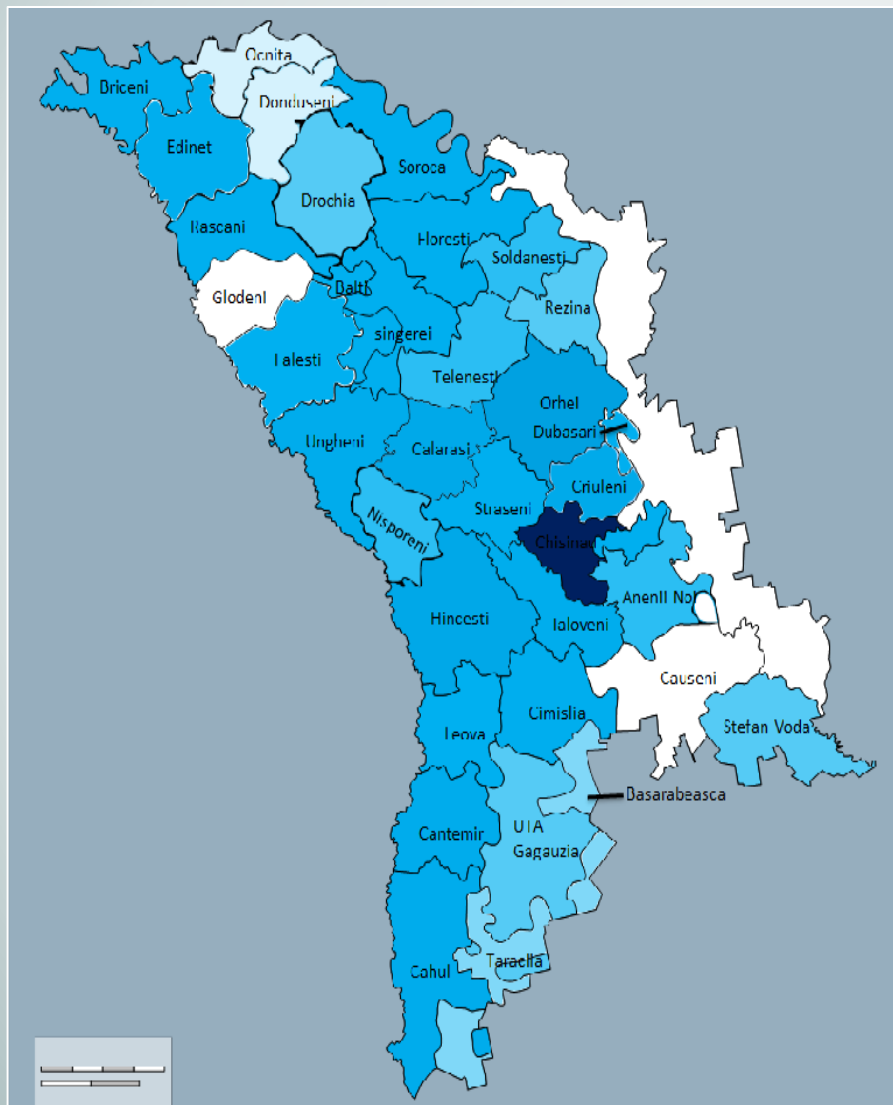
	Indicator de performanță energetică
	2014
Raionul Briceni	1,02
Raionul Edineț	1,08
Raionul Ocnîța	0,86
Raionul Dondușeni	0,84
Raionul Drochia	1,02
Raionul Soroca	1,03
Raionul Rîșcani	0,96
Raionul Glodeni	0,96
Mun. Bălți	1,58
Raionul Florești	0,94
Raionul Fălești	0,94
Raionul Sîngerei	1,04
Raionul Anenii Noi	1,28
Raionul Călărași	0,92
Raionul Hîncești	0,98
Raionul Ialoveni	1,70
Raionul Nisporeni	0,90
Raionul Orhei	1,12
Raionul Criuleni	1,20
Raionul Telenești	0,99
Raionul Strășeni	1,17
Raionul Dubăsari	1,08
Raionul Rezina	0,89
Raionul Șoldănești	0,77
Raionul Ungheni	1,08
Raionul Căușeni	1,07
Raionul Ștefan-Vodă	1,01
Raionul Cantemir	1,12
Raionul Cahul	1,30
Raionul Taraclia	1,26
Raionul Leova	1,00
Raionul Basarabeasca	1,12
Raionul Cimișlia	1,01
Raionul Comrat	1,31
Raionul Ciadîr- Lunga	1,25
Raionul Vulcănești	1,33

PROIECTE IMPLEMENTATE ȘI INIȚIATE ÎN DOMENIUL EE ȘI SER ÎN ANUL 2014

Sector	Nr. de proiecte	Investiția, M€	Economii de energie, MWh
Sectorul Industrie	55	5,50	41.585
Sectorul Public	317	21,65	25.427
Sectorul Rezidențial	1 328	4,00	7.414
TOTAL	1 700	31,0	> 74.426

PROGRAMUL PRIVIND SUBVENȚIONAREA PROCURĂRII DE CENTRALE TERMICE REPARTIZAREA GEOGRAFICĂ A BENEFICIARILOR

**Repartizarea proiectelor
(620)**

în plan geografic, [%]:

Regiunea de dezvoltare Nord –
130 proiecte /21%/

Regiunea de dezvoltare Centru –
416 proiecte /67%/

Regiunea de dezvoltare Sud –
69 proiecte /11%/

UTA Găgăuzia –
5 proiecte /1%/

sub aspect de gender

- 29,52% din beneficiari sunt femei

PROIECTE IMPLEMENTATE

PROGRAMUL MOREEFF

	Nr. de proiecte	Împrumuturi subsidiate €	Investiții stimulente €	Economii de energie, MWh	Reduceri emisii CO2 (tone/an)
Ferestre energo-eficiente	1092	3002233	802528	3299	749
Izolația termică a pereților	26	710311	189873	1673	380
Izolația termică a tavanului	11	61488	16436	145	33
Izolația termică a pardoselei	4	5185	1386	12	3
Colectoare solare	9	44387	11865	81	18
Sobe și cazane pe biomasă	180	398699	106576	1972	448
Cazane pentru apă caldă pe gaz	191	1225631	327624	4333	984
Sisteme de pompe termice	15	47922	12810	321	73
Sisteme fotovoltaice integrate	0	0	0	0	0
Încălzire centralizată	1	30725	8213	451	10
TOTAL	1529	5 526 581	1 477 311	12287	2698

ECONOMII DE ENERGII ESTIMATE

CALCULATE CU AJUTORUL ABORDĂRII „TOP-DOWN”

No.	Sector	Așteptări 2013-2015		Rezultate 2013		economii energie 2009-13
		economii de energie, ktep	%	economii de energie, ktep	Devieri %	
1.	Transformări energetice	57	13,4	29,3	-48,6%	60,9
2.	Industrie	43	10,0	21,5	-50%	81,5
3.	Transport	98	23,0	-35,3	-136%	24,3
4.	Public (servicii)	37	8,6	72,8	+96,7%	91,6
5.	Rezidențial	193	45,0	-40,6	-121%	-15,9
	TOTAL	428	100,0	47,8	-88,9%	242,4

MULȚUMESC !

**ION COZMA,
HEAD OF DEPARTEMENT FOR EE AND RES
MONITORING.**

E-mail: ion.cozma@aee.md

MOB. +37368189189